

Z E S Z T U K I

Oddział Legionów

Rembowski: Portret gen. Hallera (w środku) i Maryusza Zaruskiego (z lewej).

Rembowski: Portret por. Machnickiego.

w Muzeum Narodowym

Rembowski: Portrety hr. Jerzego Mycielskiego (w środku), Rydza-Smigłego (z lewej) i gen. Żymirskiego (z prawej).

W jednej z sal Muzeum Narodowego w Sukiennicach otwarto ostatnio wystawę obrazów śp. Jana Rembowskiego, obejmującą cykl 60 portretów oficerów i żołnierzy legionowych. Kolekcja ta ofiarowana została Muzeum Narodowemu przez komitet opiekuńczy im. Jana Rembowskiego, z tem przeznaczeniem, że ma być umieszczona w osobnej sali pod nazwą „Sala Legionów imienia Jana Rembowskiego”.

W zbiorach muzealnych w Krakowie znajduje się już znaczny dorobek artystyczny dotyczący Legionów, między innymi portrety Götliba, Maszkowskiego, plakiety Raszki, Pelczarskiego i Popławskiego, dalej różne odznaki, części umundurowania i t. d.

Dalszem gromadzeniem tych pamiątek zajmuje się zarząd Muzeum Narodowego oraz jednostki rozumiejące potrzebę zbierania ich, by przyszłym generacjom pozostawić wyczerpujący materiał zabytkowy ery Legionów. Rozumiał tę ideę śp. Jan Rembowski, tworzył swe portrety z myślą przekazania ich Muzeum Narodowemu i żadnego swego obrazu nie sprządał w ręce prywatne. Toteż kolekcja jego, przekazana teraz Muzeum, poważnie wzbogaca zebrane już dotychczas dokumenty Legionów, zapewniając przyszłości portrety najważniejszych postaci legionowych, rysowane w wirze wydarzeń wojennych, w bezpośrednim wpływie i odczuciu tła, na którym oni działali.

W galerii obrazów Rembowskiego uderzają przede wszystkim portrety poetów legionowych, jak silny w wyrazie portret Władysława Orkana, dalej śp. Józefa Mączki, Józefa Relidzińskiego, a nadto szereg portretów oficerów legionowych, między nimi kpt. Jarnuszkiewicz, kpt. Sawy-Sawickiego, gen. Jan szajtisa, gen. Halera, gen. Żymirskiego, pułk. Macieszy i wielu innych. Kolekcję tę uzupełnia wielka rysunkowa kompozycja „sanguina” do wiersza Słowackiego: „Anioły stoją na rodzinnych polach”, ilustrująca wyraz tęsknoty za mieczem Wyzwolenia. Tryptyk ten, wykonany w pierwszych latach wojny, przedstawia grupę znę-

Rzeźba Juszczyk: „Głowa legionisty”.

kanych ludzi, oddających cierniowe korony aniołom nadchodzącym z mieczami w dłoniach, stanowi więc niejako alegorię czynu legionowego.

W muzeum Narodowym w Sukiennicach, wobec braku miejsca wystawiona jest obecnie na widok publiczny jedynie galeria Rembowskiego, jako załączek „Sali Legionów”.

W nowym, powstać mającym gmachu Muzeum, pod tą nazwą, złączoną trwale z nazwiskiem artysty, będzie urządzona osobna wielka sala, która obejmie wszystkie zebrane dotąd pamiątki i zabytki, a który to zbiór niewątpliwie wzbogaci się i skompletuje ofiarnością osób oceniających jego znaczenie.

(ig)

KSIEGA PAMIĄTKOWA Wielkiej WOJNY

Do nabycia wprost w administracji
„Nowości Ilustrowanych”.

Tryptyk Rembowskiego: „Anioły stoją na rodzinnych polach”.